

Les Pitiüses van endarrerides. De tots els municipis de les Illes només n'hi ha quatre que encara no han començat a elaborar la seva Agenda Local 21, i d'aquests tres són eivissencs. Sant Josep, Santa Eulàlia i Sant Joan de Labritja. Formentera, per la seva banda, ha signat la Carta d'Aalborg però encara no ha començat a fer un diagnòstic de quin hauria de ser el seu pla d'acció. Això no obstant, les Pitiüses també tenen l'altra cara de la moneda, Sant Antoni és, només després de Calvià, el pioner a l'hora de cercar un model de desenvolupament que no hipotequi el benestar de les generacions que vendran.

Eivissa, per no quedar darrere

Magdalena Huguet

A Sant Antoni encara no han acabat d'executar el primer pla d'acció que varen redactar fa dos anys i mig però ja en tenen un de segon. "Del primer ja se n'ha complert més del 60% i les preocupacions que tenim ara no són les mateixes que fa dos anys i mig", ho explica el regidor de Medi Ambient de Sant Antoni, Josep Ramon Serra i sobretot es refereix a dues preocupacions en concret: el nou port esportiu que s'ha projectat a Punta Xinxó, al municipi veïnat de Sant Josep i els 400 vaixells que fondegen sense control per la badia del municipi cada estiu.

POR A NOUS PORTS I A MÉS FONDEJOS

A Punta Xinxó es preveu construir un nou port esportiu que tindrà 500 amarraments. La tramitació és de finals dels anys vuitanta, però fa escassament unes setmanes que el Consell Insular d'Eivissa i Formentera li ha donat el vistiplau. Segons Serra "no és que a la Comissió de l'Agenda Local 21 ens neguem que es construeixi aquest nou port, el que passa és que la gent està preocupada perquè tem que un port a la zona on està projectat destrossi les platges de s'Arenal i d'es Pouet. A zones com la Costa Brava ha passat que la construcció de certs ports ha fet que les aigües de les platges properes hagin quedat embassades i en no renovar-se s'ha fet malbé l'aigua de la mar". A la darrera reunió que va fer la Comissió es va decidir que s'havia d'instar els responsables del nou port perquè abans de construir res facin un estudi exhaustiu que assegurí que les platges de la badia de Sant Antoni no se'n ressentiran. Si es fa o no aquest estudi està en mans de Ports.

La segona gran preocupació de la Comissió tampoc no surt de la badia: a les seves aigües hi ha 400 embarcacions que fondegen sense cap control. "Negociam amb Ports perquè ho regulin. El problema no és només que no estiguin controlades, aquestes embarcacions arrosseguen la posidònia de la zona i tiren fems a la mar", ho diu el regidor de Medi Ambient que assegura que pel que no està preocupada la Comissió és per l'ampliació del Club Nàutic de Sant Antoni, "aquest nou port esportiu que es fa darrere la murada no afecta les platges de la badia, es fa a una zona degradada". Aquest projecte contempla la construcció d'un moll i d'una zona esportiva. Si en aquests moments hi ha 365 amarraments, el projecte que hi ha és que s'arribi als 676. Uns nous amarraments que superarien, amb escreix, les necessitats que havien xifrat els empresaris de la zona.

Josep Ramon Serra (Sant Antoni, 1945)

L'actual regidor de Medi Ambient de l'Ajuntament de Sant Antoni va començar a fer feina amb l'Agenda Local 21 des del primer moment. Just va sortir la Carta d'Aalborg ell i un grup de vint persones més varen començar a fer feina per fer el seu recull de propòsits per aconseguir un desenvolupament sostenible tant a nivell mediambiental com a nivell socioeconòmic. Serra fa setze anys que participa activament en política i aquesta és la tercera legislatura que ostenta el càrrec de regidor de Medi Ambient a Sant Antoni. La seva implicació amb l'Agenda Local 21 l'ha dut fins a Hannover, Alemanya, per participar en unes jornades organitzades pel majorista de viatges TUI. També fa feina molt a prop de la Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes, i és que per a ell "la gent del poble participa i això fa que a mi aquest projecte em faci molta il·lusió".

DIAGNÒSTIC DE LES PLATGES

La por de la degradació de les platges ha fet que la Comissió de l'Agenda Local 21 hagi encarregat un diagnòstic sobre la qualitat de les platges del municipi. María José Sánchez, l'encarregada de l'Agenda Local 21 al municipi, explica que "aquest diagnòstic estableix quines són les accions que s'han de fer a les platges per-

El nou port esportiu de Punta Xinxó, a Sant Josep i els 400 vaixells que fondegen de forma incontrolada a la badia són les principals amenaces ambientals a Sant Antoni

què siguin de qualitat. Per ara ja s'han senyalitzat i s'ha fet un pla de salvament, el que queda pendent de fer, per exemple, és la creació d'una sèrie de camins per baixar per les roques del municipi. "Hi ha cales a les quals per accedir-hi has de

baixar per les roques i la gent sense adonar-se deteriora la fauna i la flora, el que volem fer és que tota la gent baixi per un mateix camí i així no es degradi tant".

El tipus de turisme que hi ha a la zona té part de culpa del deteriorament de certes platges del municipi. Segons Sánchez "vénen molts de joves que s'organitzen la seva festa a una platja i se'n van sense retirar la brutor que han fet. Són els turistes que hi ha a Santa Antoni i els que

María José Sánchez

(Sant Agustí - Sant Josep, 1969)

És tècnica especialista en Administració. Ara estudia un curs d'expert universitari en Oceanografia i Recursos Marins impartit per la Funiber, però en els darrers anys també n'ha fet de gestió mediambiental i de coordinació del servei de platges. És sense cap mena de dubte qui més sap de l'Agenda Local 21 de Sant Antoni però també és un dels grans referents d'aquesta àrea a totes les Pitiüses.

hi ha a la resta de municipis. Quan arriba la nit tots els dels pobles veïnats vénen aquí". De fet a l'estiu la població de Sant Antoni es duplica i molts són turistes joves que arriben bàsicament per anar de festa. Des de l'ajuntament el regidor Josep Ramon Serra explica que "aquesta massificació de gent afecta sobretot els serveis del municipi. Ni basta el servei de neteja que tenim ni basta la policia local. És un problema molt greu. Fa un any que vàrem ampliar el servei de neteja i vàrem determinar per intensitat de feina quan s'havia d'augmentar. Ara resulta que ens hem tornat a quedar curts i aquest estiu no ha tornat a bastar". El turisme afecta el municipi, segons Serra, per altres motius "la vida del poble canvia radicalment amb l'arribada dels turistes. La gent

deixa la rutina de vida familiar que du durant l'hivern. És la por de perdre els costums".

PARTICIPACIÓ CIUTADANA

Els veïns de Sant Antoni són dels ciutadans de les Illes

més conscienciats de la protecció del medi ambient. "Ens embarcàrem de cap. El 1998 ja es va crear la Comissió de l'Agenda. Ens vàrem reunir més de vint vegades, vàrem fer moltes enquestes entre la gent del carrer i vàrem intentar que hi hagués la major participació possible. Vàrem estar dos anys per tenir un pla d'acció, però ara hi estam involucrats quasi tots: les associacions de veïns, els instituts d'educació secundària, els hotelers, els ecologistes Amics de la Terra, el club nàutic..."

Vila també va ser un dels primers municipis de les Illes que va redactar el seu pla d'acció de l'Agenda Local 21. Aquí la participació ciutadana també sempre ha estat clau. Basta posar un exemple: durant el 2004 la regidoria de Participació Ciutadana va rebre 548 trucades per expressar opinions sobre algun tema municipal, la immensa majoria anaven adreçades a medi ambient i a parcs i jardins.

Aquesta era una de les conclusions que fa poc el regidor de Medi Ambient del municipi, Joan Rubio, explicava en una roda de premsa per analitzar els dos primers anys i mig de vida del Pla d'acció del municipi. Un balanç on hi figuren tres problemes clau per garantir la sostenibilitat: l'aigua, la mobilitat i els residus.

A Vila hi ha 64 vehicles per cada 100 habitants i si es concreta en nombre de cotxes n'hi ha un per cada dos habitants. Un percentatge molt superior a la mitjana espanyola, però que s'ha reduït des de 2003. Aquell any hi havia 65,7 vehicles per cada 100 habitants.

El que no s'ha reduït és el segon principal problema per a la sostenibilitat que té el municipi: la producció de residus. El 2004 cada eivissenc va produir 2,35 quilos de fems al dia. El 2003 n'havia produït 2,01. Una producció molt més elevada que la mitjana espanyola, però que és habitual als municipis turístics.

Així i tot la consciència mediambiental ja comença a notar-se entre els ciutadans. Eivissa és el municipi pitiús que més recicla, de fet el 60% dels residus que es reciclen a la pitiüsa major prové de Vila. Ara el repte de la Comissió de l'Agenda Local és augmentar el percentatge de la seva recollida selectiva tant a nivell industrial com familiar. Des de fa dos anys està estancada en el 8%.

El tercer problema és el de l'aigua. Igual que els residus, el fet de ser una zona turística fa que el consum d'aigua també sigui superior al de la mitjana espanyola. Així i tot, el 2004 el consum per habitant i dia també es va reduir. No obstant això, el que diu el Pla d'acció de l'Agenda és que s'haurien d'implantar polítiques de reducció del consum d'aigua tant a les llars com als centres hotelers o als parcs i jardins del municipi.

Sigui en fórmules per reduir el consum d'aigua dolça com en fórmules per preservar la salada, dels vint-i-dos projectes que es marcaren el 2004 com a prioritaris, cinc feien referència a l'aigua. Un d'ells era la conservació de les praderes de posidònia de la platja de Talamanca. Com a Sant Antoni, a Vila també volen implantar un sistema de gestió ambiental a les platges del municipi. Una vegada més el tema turístic hi té molt a veure.

PROJECTES SOCIALS

Eivissa, igual que Sant Antoni, té 15.000 places hoteleres i en la seva majoria tenen més de vint-i-cinc anys d'antiguitat. Unes places que només s'amortitzen durant cinc mesos a l'any i és que a les Pitiüses l'estacionalitat turística és encara més accentuada que a Mallorca. Des de fa anys tots els sectors implicats fan esforços per allargar aquesta temporada. No es vol només treure més rendibilitat als establiments sinó que també es vol, evidentment, allargar els mesos de feina dels treballadors del sector serveis, el sector on treballen la immensa majoria d'eivissencs. De fet, aquest també és un dels principals reptes de l'Agenda Local de Vila. Segons els indicadors de sostenibilitat de l'Ajuntament, els esforços que s'han fet fins ara no han donat cap fruit. Durant la temporada baixa les llistes de l'atur continuen sent molt llargues i això repercuteix en la qualitat de vida dels ciutadans.

I és que a Vila tenen clar que una agenda local 21 no és només una qüestió de medi ambient. L'àrea socioeconòmica és bàsica. Entre els projectes que s'executen a dia d'avui al municipi hi ha l'establiment d'un pla d'avantatges fiscals per als propietaris dels habitatges que decideixin llogar-los. A més està pendent que comenci a aplicar-se un gravamen als propietaris que tinguin habi-

tatges desocupats. Per a aquest darrer projecte l'Ajuntament compta amb 36.300 euros.

També tenen projectes en educació, com ara la sol·licitud a la Conselleria d'Educació d'un repartiment proporcional dels immigrants a tots els centres educatius per evitar acumulacions en determinades aules.

FUTUR

Mentrestant a Sant Antoni van per un altre camí, el seu futur més immediat és veure com evolucionen els futurs ports esportius que s'han projectat a la zona i què passa amb una de les seves principals reclamacions: que sa Talaia es converteixi en el principal pulmó verd del municipi.

També volen que es continuï amb la rehabilitació del casc antic. Fins ara s'ha col·locat mobiliari urbà, s'ha soterrat el cablejat i s'ha augmentat el servei de neteja. Als propers mesos s'espera que es torni a incrementar la neteja i se soterrí el cablejat dels camins rurals.

El futur de la resta de municipis de les Pitiüses és més difós. Sant Josep, Santa Eulàlia i Sant Joan encara necessitaran anys per redactar els seus plans d'acció. De fet encara no han signat la Carta d'Aalborg. Una passa molt petita que sí que ha fet Formentera, però que significa massa poc i és que encara no ha començat a diagnosticar quins són els mals que no ha de patir si vol un model de creixement sostenible que no hipotequi el futur dels seus fills.

Cada ciutadà de Vila produeix 2,35 quilos de fems al dia, consumeix més aigua que un ciutadà mitjà espanyol i per cada dos d'ells hi ha un cotxe